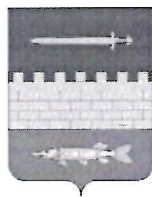

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

ул. Советская, д.80,
с. Новошешминск, 423190

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

Совет урамы, 80,
Яңа Чишмә авылы, 423190

тел.: (8-84348) 2-31-00, факс: (8-84348) 2-20-22, chishma@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

2024 елның «18» декабренән

№ 318

«2025 - 2030 елларга Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын раслау турында

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү, кече һәм урта эшкуарлык субъектлары эшчәнлеген өчен уңай шартлар тудыру максатларында, «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2010 елның 20 гыйнварындагы 7-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының муниципаль программаларын эшләү, гамәлгә ашыру һәм аларның нәтижәләлеген бәяләү тәртибен раслау турында» 2024 елның 15 маендагы 141 номерлы карары нигезендә Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты карар бирә:

1. Кушымта итеп бирелгән «2025 - 2030 елларга Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль программасын расларга.

2. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының «2019-2023 елларга Яңа Чишмә муниципаль

районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүнең муниципаль программасын раслау турында» 2019 елның 21 мартындагы 54 номерлы карарын (2020 елның 29 гыйнварындагы 15 номерлы үзгәрешләр белән) үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация челтәрендәге «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда <http://pravo.tatarstan.ru>, «Интернет» мәгълүмат - телекоммуникация челтәрендәге Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталында Яңа Чишмә муниципаль районының рәсми сайтында <http://novosheshmink.tatarstan.ru/> бастырып чыгарырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең беренче урынбасарына (икътисад буенча) йөкләргә.

Житәкче

Р.Р. Фасахов

Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районы
Башкарма комитетының
2024 елның «18» декабреннән
318 номерлы карары белән
расланган

«2025 - 2030 елларга Татарстан Республикасы
Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм
урта эшкуарлыкны үстерү» муниципаль
программасы

2024 ел

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның атамасы	«2025 - 2030 елларга Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү» (алга таба - Программа)
Программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад һәм муниципаль заказ бүлеге
Программаның максаты һәм бурычлары	<p>Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен аңа ярдәм итүнең нәтижәле механизмнарын булдыру, житештерүнең һәм хезмәт күрсәтүнең төрле өлкәләрендә эшкуарлыкка күбрәк икътисадый актив халыкны жәлеп итү нигезендә уңай шартлар тудыру</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Житештерүне технологик яңартуга ярдәм итү һәм сәнәгаттә кече һәм урта бизнес вәкилләренә хезмәт нәтижәлелеген арттыру, шулай ук авыл жирлегендә кече хужалык берәмлекләрен тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру; 2. Кече һәм урта эшкуарлыкның (МСП) инновацион активлығын стимуллаштыру, базарга яңа продуктлар һәм хезмәт күрсәтүләр чыгару; 3. Кредитларга, инвестицияләргә һәм башка финанс инструментларына Кече һәм урта эшкуарлыкның (МСП) керү мөмкинлеген тәмин итү; 4. Кече һәм урта эшкуарлыкка (МСП) бизнесны эшләтеп жиберү һәм үстерү өчен кирәкле хезмәтләр комплексын бирү; 5. Эшмәкәрләрнең һәм Кече һәм урта эшкуарлык (МСП) хезмәткәрләренә квалификация һәм компетенция дәрәжәсен арттыру; 6. Кече һәм урта бизнес эшкуарлары өчен күрсәтелә торган дәүләт хезмәтләренә сыйфатын күтәрү, фәнни-методик, норматив-хокукый һәм консультацион ярдәм күрсәтүне тәмин итү; 7. Икътисадый актив халыкны эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.
Программаның мөһим максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шәхси эшмәкәрләрне (шул исәптән үзмәшгульләренә) исәпкә алып, кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләр саны, кеше; 2. Районның тулаем территориаль продуктында кече һәм урта эшкуарлык өлеше, %; 3. Кече һәм урта предприятиеләр саны, бер.; 4. Шәхси эшмәкәрләр саны, бер.; 5. Кече һәм урта эшмәкәрлек субъектлары гына

	<p>катнаша торган эре заказчыларның сатып алулар өлеше, %;</p> <p>6. Кече һәм урта эшкуарлык предприятиеләре эшчәнлегеннән берләштерелгән бюджетка салым керемнәре күләме, млн. сум</p>
Программаны гамәлгә ашыру вакыты һәм этаплары	2025 - 2030 еллар
Программаны башкаручылар	Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының структур бүлекчәләре, кече һәм урта эшкуарлык субъектлары
Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы	<p>Программаны тормышка ашыру өчен барлыгы 3800,0* мең сум планлаштырыла, шул исәптән республика бюджеты, район бюджеты һәм башка чыганаclar:</p> <p>2025 ел – 600,0 мең сум;</p> <p>2026 ел - 600,0 мең сум;</p> <p>2027 ел – 600,0 мең сум;</p> <p>2028 ел - 600,0 мең сум;</p> <p>2029 ел - 600,0 мең сум</p> <p>2030 ел - 600,0 мең сум</p> <p>Программаны Яңа Чишмә муниципаль районы бюджетыннан финанслау күләмнәре чираттагы финанслына Татарстан Республикасы законы нигезендә ел саен аныкланачак.</p> <p>*Татарстан Республикасы бюджеты акчаларын гамәлгә ашыру исәбеннән Программаны ресурслар белән тәмин итү күләме Республика бюджетыннан кече һәм урта эшкуарлыкка дәүләт ярдәм итүгә субсидия бирү йомгалары буенча билгеләнчәк</p>
Программаның үтәлешен контрольдә тоту	Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны тормышка ашыруның төп нәтижәләре	<p>1. Шәхси эшмәкәрләргә (шул исәптән үзмәшгульләргә) исәпкә алып, кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүчеләр саны, кеше;</p> <p>2025 ел - 1350</p> <p>2026 ел - 1400</p> <p>2027 ел - 1435</p> <p>2028 ел - 1478</p> <p>2029 ел - 1512</p> <p>2030 ел - 1540</p> <p>Көтелә торган соңгы нәтижә: кече һәм урта эшмәкәрлек предприятиеләрендә эшләүчеләрнең уртача исемлек саны артуы, 2030 елда шәхси</p>

эшкуарларны (шул исәптән үзмәшгульләрне) исәпкә алып, 2024 ел дәрәжәсенә 19,9 % тәшкил итәчәк.

2. Районның тулаем территориаль продукттында кече һәм урта эшкуарлык өлеше, %;

2024 ел - 17,4

2025 ел - 17,7

2026 ел - 18,0

2027 ел - 18,4

2028 ел - 18,7

2029 ел - 19,0

2030 ел - 19,5

Көтелә торган соңгы нәтижә: 2030 елда тулаем территориаль продуктта кече һәм урта эшкуарлыкның өлеше 2024 елга карата 12,0 % тәшкил итәчәк.

3. Шәхси эшмәкәрләр саны, бер.;

2024 ел - 321

2025 ел - 328

2026 ел - 335

2027 ел - 340

2028 ел - 346

2029 ел - 351

2030 ел - 358

Көтелә торган соңгы нәтижә: 2030 елда шәхси эшкуарлар саны үсеше 2024 елга карата 10,4 % тәшкил итәчәк.

4. Кече һәм урта эшкуарлык предприятиеләре эшчәнлегеннән берләштерелгән бюджетка салым керемнәре күләме, млн.сум

2024 ел - 138,6

2025 ел - 145,2

2026 ел - 150,5

2027 ел - 156,0

2028 ел - 160,9

Көтелә торган соңгы нәтижә: 2028 елда кече һәм урта эшмәкәрлек предприятиеләре эшчәнлегеннән берләштерелгән бюджетка салым кертемнәре күләмен арттыру 2023 ел дәрәжәсенә карата 23,4% тәшкил итәчәк.

5. Кече һәм урта эшкуарлык субъектлары гына катнаша торган эре заказчыларның сатып алулар өлеше, %;

	<p>2024 ел - 97,1 2025 ел - 97,6 2026 ел - 98,1 2027 ел - 98,4 2028 ел - 98,9 2029 ел - 99,5 2030 ел - 100</p> <p>Көтелә торган соңгы нәтижә: 2030 елга кече һәм урта эшмуарлык субъектлары гына булган сатып алуларда катнашучылар өлешен арттыру 2024 елга карата 2,9 % тәшкил итәчәк.</p> <p>Программаны тулысынча тормышка ашыру 2030 ел ахырына кадәр түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тулай территорияль продуктның гомуми күләмәндә кече һәм урта эшмуарлык субъектлары продукциясе, эшләре, хезмәтләре өлешен 12.5 %ка кадәр арттыру (2023 елда эчке тулаем продукт 17,41% тәшкил иткән); - барлык предприятиеләр һәм оешмаларның исемлек буенча уртача саны (тышкы тоташтыруларсыз) барлык предприятиеләр һәм оешмалар хезмәткәрләренә исемлек буенча уртача саны (тышкы кушылмаларсыз) өлеше арту; - ел саен кече һәм урта эшмуарлыкның кимендә 10 яңа субъектын теркәп бару өчен шартлар тәэмин итү; - кече һәм урта эшмуарлык субъектларына дөүләт ярдәм күрсәтү; - кече һәм урта эшмуарлык секторында (яңа теркәлгән шәхси эшмәкәрләргә дә кертеп) яңа эш урыннары булдыру.
--	--

1. Кереш

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшмуарлыкны үстерү икътисадый үсешнең тотрыклылыгын тәэмин итүдә мөһим фактор булып тора. Район икътисадында кече һәм урта бизнесның яхшы үсеш алган секторы булу тулаем эчке продуктның артуына, халыкның мәшгульлеген үстерүгә һәм тормыш сыйфатын яхшыртуга, бюджетның керем өлешен арттыруга ярдәм итә.

Кече һәм урта эшмуарлык үз эшчәнлегә өчен уңай шартлар булганда гына

үзенең социаль-икътисадый ролен үти ала.

Дөнья икътисадында, Россия икътисадында кризис күренешләрэн үстерүнең, шул исәптән кертелгән санкцияләр режимнары исәбенә, гомуми тенденцияләре арту, эчке базарлардагы кебек тышкы базарларда да конкуренция дәрәжәсенең артуы, кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү программасын гамәлгә ашыру, жирле житештерүчеләрнең конкурентлык сәләтен арттыру һәм район икътисады структурасын яхшырту зарурлыгын билгели.

Әлеге программаны эшләү кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү бурычларын хәл итү мәсьәләсенә программа-максатчан якын килүне куллану зарурлыгы белән аңлатыла. Татарстан Республикасының, Яңа Чишмә муниципаль районының социаль-икътисадый үсеш программалары, төбәк үсешенең өстенлекле бурычлары белән максатлар, бурычларны һәм төп индикаторларны килештерү таләп ителә.

Әлеге муниципаль программаны (алга таба - Программа яисә МП) эшләү өчен нигез булып «РФдә кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль закон тора.

Чараларның конкрет планын формалаштыру, төгәл максатларны, бурычларны, җаваплыларны һәм гамәлгә ашыру срокларын билгеләү чикләнгән вакыт кысаларындагы кирәкле күрсәткечләргә ирешүне тәмин итәргә мөмкинлек бирәчәк.

Әлеге программа Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында эшқуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән чаралар исемлеген билгели.

2025-2030 елларга Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү муниципаль программасының максатлары һәм бурычлары

«2025-2030 елларга Татарстан Республикасының Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкны үстерү» муниципаль программасы районның бизнес-ширкәтләре рәисләрәнә үз потенциалын туплап, яхшы үсешкә юнәлтелгән, бу икътисадның тотрыклы секторын һәм барлык дәрәжәдәге

бюджетлар өчен салым базасын, эшкуарлыкның уңай имиджын формалаштыруда уңай чагылыш табачак.

Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итүнең муниципаль программасын программа-максатчан методны файдаланып эшләү - ул жирле дәрәжәдә кече һәм урта бизнесны үстерүнең нигезле һәм нәтижәле инструменты. Ул түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- Кече һәм урта эшкуарлыкка ярдәм итү буенча көчләрне системага салырга һәм координацияләргә.

- Бюджет акчаларын куллануның нәтижәлелеге үстерергә.

- Район икътисады үсешенә ярдәм итә торган конкрет һәм үлчәнешле нәтижәләргә ирешергә.

Программа-максатчан метод Яңа Чишмә муниципаль районында уңай эшкуарлык климатын булдыру буенча планлы эш алып барырга мөмкинлек бирә.

Муниципаль программаның максаты һәм бурычлары «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән максатларны тормышка ашыруга юнәлдерелгән һәм дәүләт сәясәте һәм стратегия өстенлекләренә туры килә.

Муниципаль программаның максаты - Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү өчен аңа ярдәм итүнең нәтижәле механизмнарын булдыру, житештерүнең һәм хезмәт күрсәтүнең төрле өлкәләрендә эшкуарлыкка күбрәк икътисадый актив халыкны жәлеп итү нигезендә уңай шартлар тудыру.

Муниципаль программаның бурычлары:

1. Житештерүне технологик яңартуга ярдәм итү һәм сәнәгаттә кече һәм урта бизнес вәкилләренең хезмәт нәтижәлелеген арттыру, шулай ук авыл жирлегендә кече хужалык берәмлекләрен тотрыклы үстерү өчен шартлар тудыру;

2. Кече һәм урта эшкуарлыкның (МСП) инновацион активлыгын стимуллаштыру, базарга яңа продуктлар һәм хезмәт күрсәтүләр чыгару;

3. Кредитларга, инвестицияләргә һәм башка финанс инструментларына Кече һәм урта эшкуарлыкның (МСП) керү мөмкинлеген тәмин итү;

4. Кече һәм урта эшкуарлыкка (МСП) бизнесны эшләтеп жибәрү һәм үстерү өчен кирәкле хезмәтләр комплексын бирү;

5. Эшмәкәрләрнең һәм Кече һәм урта эшкуарлык (МСП) хезмәткәрләренең квалификация һәм компетенция дәрәжәсен арттыру;

6. Кече һәм урта бизнес эшкуарлары өчен күрсәтелә торган дәүләт хезмәтләренең сыйфатын күтәрү, фәнни-методик, норматив-хокукый һәм консультацион ярдәм күрсәтүне тәмин итү;

7. Икътисадый актив халыкны эшкуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.

Программа чараларын гамәлгә ашыру кече һәм урта эшкуарлыкның гамәлдәге һәм яңа төзелгән субъектларын саклап калу өчен шартлар тәмин итүне күздә тотып, бу эш урыннары санын арттыруны, кече һәм урта бизнес предприятиеләрендә хезмәт хакын арттыруны тәмин итәргә һәм шунның белән Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә халыкның тормыш дәрәжәсен арттырырга мөмкинлек бирерәк.

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты каршында Эшкуарларның ижтимагый советы төзелде һәм эшләп килә. Совет утырышында кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә кагылышлы актуаль мәсьәләләр, кече һәм урта бизнес субъектларына ярдәм итү мәсьәләләре карала. Кече бизнеска арендага бирелә торган муниципаль мөлкәт исемлеге формалаштырылды һәм район сайтында урнаштырылды.

3. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшкуарлык үсеше проблемаларына анализ.

Кече һәм урта эшкуарлыкны үстерү Яңа Чишмә муниципаль районы сәясәтенең өстенлекле һәм аерылгысыз өлеше булып тора, ул төбәкнең социаль-икътисадый үсешен тәмин итүгә юнәлдерелгән.

Хәзерге вакытта Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта

эшқуарлықны үстерүне тээмин итүдә федераль, республика һәм жирле дәрәжәдә оештырылган ярдәм итү системасы бар.

Кече һәм урта эшқуарлықны үстерүгә ярдәм чараларының зур исемлеге гамәлгә ашырыла:

- жиһазлар сатып алуға һәм кертемнәр түләүгә чығымнарны субсидияләүне дә кертеп, кече һәм урта эшқуарлық субъектларының жиһазларны лизинглау һәм чығымнарын субсидияләү системаларына ярдәм итү, инновацион продукцияне эшләүне һәм гамәлгә кертүне дә кертеп, инфраструктураны үстерүгә чығымнарны, энергияне сак тоту чараларын гамәлгә ашыруны субсидияләү;

- икътисадый эшчәнлекнең төрле төрләре буенча кече һәм урта эшқуарлықны үстерүгә юнәлтелгән микрозаймнар бирү;

- залог белән тээмин ителеш житәрлек булмаган шартларда кече һәм урта эшқуарлық субъектлары өчен финанслауның һәркем файдалана алырлық булуын арттыруға юнәлдерелгән гарантияләр (поручительлекләр) бирү системасы эшләнде һәм гамәлдә;

- кече һәм урта эшқуарлық субъектлары һәм үз эшен ачарға планлаштыручы затлар өчен консультацияләр бирү системасы, шулай ук күп санда белем бирү проектлары һәм тренингләр эшли;

- кооперацияне, шәхси ярдәмче хужалықларны, яшь фермерларны һәм гаилә фермаларын үстерүгә ярдәм итү программалары һәм эшқуарлықка ярдәм итүнең башка формалары гамәлгә ашырыла;

- кече һәм урта эшқуарлық субъектлары продукциясен тарату, шул исәптән бизнес-миссия, конференцияләр, укыту чаралары, шулай ук күргәзмә-ярминкә чаралары үткәрелә;

- башка ярдәм чаралары.

Республикада эшқуарлықка ярдәмнең милек инфраструктурасын: махсус икътисадый зоналар, индустриаль парклар, технопарклар, муниципаль дәрәжәдәге сәнәгать майданчықларын үстерүгә аерым игътибар бирелә.

Нефть химиясе, машина төзелеше, медицина инструментлары һәм

жиһазлары, автомобиль төзелеше, агросәнәгать комплексы һәм төзелеш тармакларында кластерлар формалаштырылды актив үсеш ала. Эшқуарлык эшчәнлеген башларга жыенган гражданның һәм эшқуарлык субъектларына хезмәт күрсәтүгә юнәлдерелгән махсулаштырылган күпфункцияле үзәкләрне үстерү дәвам итә, бу исә мәгълүматны, хезмәтләрне һәм дәүләт ярдәмен күрәп, эшқуарларның вакытлыча чыгымнарын киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Эшқуарлыкны үстерүгә ярдәм итүгә күп санлы оешмалар эшчәнлеген юнәлдерелгән: «Татарстан Республикасы эшмәкәрлекне яклау фонды» НО, Татарстан Республикасы Гарантия фонды, Кече һәм урта бизнес предприятиеләре ассоциациясе, «МСП Корпорациясе» АЖ, «Татарстан Республикасы экспорт корпорациясе» ААЖ, тармак кластерлары һәм башкалар.

Эшқуарлык эшчәнлеген мәсьәләләрен нәтижәле хәл итү өчен 2012 елның 02 февралендә Яңа Чишмә муниципаль районы Башлыгы карары белән Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башлыгы каршындагы эшқуарларның ижтимагый советы төзелде. Совет жирле әһәмияткә мәсьәләләрен хәл итәргә тиеш.

Районда 12 ел дәвамында (2012 елның февраленнән алып) Ижтимагый Совет эшли, анда район өчен, шулай ук кече бизнес субъектлары өчен әһәмиятле проектлар карала. Бу чорда Ижтимагый Советның 144 утырышы уздырылды, шул исәптән 93 - кече һәм урта бизнес проектларын карау буенча.

Советлар эшмәкәрләр һәм хакимият арасында бәйләүче звено булып тора.

Яңа Чишмә муниципаль районында бүгенге көндә кече һәм урта бизнесны үстерүнең түбәндәге проблемалары бар:

- норматив-хокукый базаның камил булмавы, салым салу системасын гадиләштерү һәм оптимальләштерү таләп ителә;

- эш башлаучы эшқуарларны комплекслы озатып баруның җитмәве, ул, бер яктан, ресурсларга иреккә керү мөмкинлеген алырга мөмкинлек бирер иде, ә икенче яктан - төп белемнәр;

- хокукый, финанс, салым законнары мәсьәләләрендә күп кенә кече һәм урта эшқуарлык субъектлары җитәкчеләрен һәм шәхси эшмәкәрләрнең әзерлек

дәрәжәсе түбән;

- бизнес - инициативаларның саны җитәрлек булмау;
- икътисадый актив халыкның, шул исәптән икътисадый ситуациянең билгесезлеге аркасында, эшқуарлык активлығы түбән булу;
- кредит ресурсларының бәясе югары булу һәм залог белән тәмин ителүнең булмавы сәбәпле, кече һәм урта эшқуарлыкның финанс ресурсларына чикләнгән керү мөмкинлеге.

Алдан үткәрелгән сораштырулар буенча, эшмәкәрләрнең финанс ресурсларына керү мөмкинлеге проблемасы әһәмияте буенча беренче урында тора.

Яңа Чишмә районында кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мәғлүмати ярдәм күрсәтүнең җитәрлек булмавы семинарлар, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр, кече һәм урта эшқуарлык субъектлары һәм эшқуарлыкка ярдәм инфраструктурасы катнашында конкурслар уздыру, массакүләм мәғлүмат чараларында, Интернет челтәрендә кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мәғлүмати ярдәм күрсәтү юлы белән хәл ителәчәк.

Шуңа бәйле рәвештә гамәлдә булган региональ һәм кече һәм урта бизнеска дәүләт ярдәме системасы белән бәйләнештә кече һәм урта эшқуарлыкка комплекслы муниципаль ярдәм күрсәтү системасын үстерү зарур.

2024 елда Яңа Чишмә муниципаль районында 56 икътисадый актив кече предприятие һәм республика салым органнарында теркәлү яки яңадан теркәлү узган 321 шәхси эшмәкәр үз эшчәнлеген гамәлгә ашыра.

Район территориясендә хужалык итүче субъектлар структурасында кече бизнес һәм эшқуарлык субъектлары 71% били. Тулаем территорияль продуктта кече һәм урта эшқуарлык өлеше бәяләүләр буенча 17,41% яки 27,2 млрд. сум тәшкил итә.

Кече һәм урта эшқуарлык үсеше буенча ағымдагы вазгыятьне бәяләп, түбәндәге проблемаларны аерып күрсәтергә мөмкин:

- базарда катнашучы эре Федераль сәүдә челтәрләре арасында товар житештерүчеләр өчен югары конкурентлы мохит;

- эшмәкәрләрнең күпчелек өлеше конкурентлыкка сәләтле бизнесны үстерү өчен житәрлек активлык күрсәтми.

4. Төрле тармакларда кече һәм урта эшкуарлыкның үсеше.

Кече һәм урта бизнес елдан-ел район икътисады үсешенә сизелерлек өлеш кертә. Районда үсеш алган кече һәм урта бизнес төрләрненең берсе - юл буенда хезмәт күрсәтү.

Хәзерге вакытта Яңа Чишмә муниципаль районында 1284 кече һәм урта эшкуарлык субъекты үзенең эшчәнлеген алып бара.

Хәзер Яңа Чишмә муниципаль районында 321 шәхси эшмәкәр, 963 үзмәшгуль үзенең эшчәнлеген алып бара.

Кече эшкуарлык субъектлары саны 2022 ел белән чагыштырганда 29 берәмлеккә арткан.

Кече һәм урта предприятиеләрдә эшләүче хезмәткәрләрнең уртача исемлек саны 2023 елда 1924 кешенә тәшкил иткән - бу эшләүчеләрнең гомуми санының 22 %ы.

Кече һәм урта предприятиеләрдә уртача айлык хезмәт хакы - 32,6 мең сум.

Яңа Чишмә районының үсеш алган транспорт инфраструктурасы бар. Программада каралган чаралар транспорт системасының тотрыклы эшләвен тәэмин итәргә, юл челтәрненең үткөрүчәнлеген арттырырга һәм аны заманча таләпләргә туры китерергә, район буенча көндәлек хәрәкәт тизлеген арттырырга мөмкинлек бирәчәк.

Кече һәм урта эшкуарлыкның «Бизнес навигатор» мәгълүмат-аналитик системасы ярдәмендә базар һәм конкурентлык тирәлеге турында, товарларны һәм хезмәтләрне агымдагы куллану турында мәгълүмат алалар, шулай ук үрнәк бизнес-планнар жыйелмалары белән танышалар.

Тотрыклы игенчелек - нәтижәле терлекчелек өчен нигез ул, бу елларда ул районның авыл хужалыгын үстерүнең төп юнәлеше булып тора. 2024 елның 1 гыйнварына районның авыл хужалыгы формирваниеләрендә эре мөгезле

терлекләр саны - 6205 баш, шулардан сыерлар - 2450 мең баш. Бер сыердан савым 4914 кг.

2008 елдан Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә Орел юртакларын (Россия символларының берсе булган атлар токымы) яратучыларга шатлык өләшеп, КФХ башлыгы Скоков Н.А. 57 нче Татар ат заводын торгызды. Хәзерге вакытта ат заводы барлык таләпләргә җавап бирә, бөтен Россиядән килгән кыйммәтле бияләр тупланган. Бүгенге көндә әлеге заводта 100 башка якын Орел юртагы тәрбияләнә. Шуларның 50 - бия, 4 - җитештерүче айгыр. Ел саен 30 баштан артык колын туа. Ел саен 15тән алып 20 башка кадр ипподромда сынала. Менә ул үзе үстергән Орел юртакларын Төньяк Корея лидеры Ким Чен Ынның кавалерия полкына беренче ел гына жибәрми инде. КХДР генераллары бүген Скоков атларында юырталар.

Шулай итеп, районда урнашкан икътисадның традицион структурасы кече һәм урта бизнес предприятиеләре хисабына эшкәртү производстволары өлешен арттыру ягына үзгәрчәк. Якын елларда икътисадның бу секторында кимендә 30 яңа эш урыны булдырылачак. Шул ук вакытта кече һәм урта бизнес эре бизнес өчен җәлеп ителмәгән эшчәнлек өлкәләрендә үсүне планлаштыра. Бу, үз чиратында, тотрыклы салым кертемнәрен тәмин итәргә, продукциянең яңа төрләрен һәм икътисадый куышларын динамик рәвештә үзләштерергә мөмкинлек бирчәк.

Районның кече һәм урта эшкуарлыгына ярдәмнең өстенлекле юнәлешләрен билгеләгәндә җитештерү секторына, мәгълүмат коммуникациясе технологияләре өлкәсендәге предприятиеләргә күбрәк игътибар бирергә, районның кече һәм урта предприятиеләренең инновацион активлыгына ярдәм итәргә кирәк.

Шуңа бәйле рәвештә әлеге программаның иң мөһим максатларының берсе - район икътисадын диверсификацияләүгә һәм үстерүгә түбәндәге юнәлешләр исәбеннән ярдәм итү:

- авыл хужалыгы продукциясен җитештерү һәм беренчел эшкәртү;
- саклау сроклары төрле булган азык-төлек продуктлары җитештерү;

- коммуналь һәм көнкүреш хезмәтләре күрсәтү;
- төзелеш материаллары житештерүне, шул исәптән агач эшкәртү производствосын үстерү житештерү;
- ял итү, жәмәгать туклануы, спорт, мәктәпкәчә тәрбия бирү һәм башка өлкәләрдә хезмәтләр күрсәтү.

5. Кулланучылар базарын үстерү

Кулланучылар базары Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районын сәүдә, жәмәгать туклануы һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре белән тәмин итүнең мөһим сегментларының берсен алып тора, халыкның икътисадый үсешенә һәм мәшгульлеген үстерүгә, кече һәм урта бизнесны үстерүгә ярдәм итә, Яңа Чишмә районы бюджетына зур өлеш кертә.

Кулланучылар базары башка базарларга турыдан-туры бәйле, акча керемнәренә, халыкның түләү сәләтенә йогынты ясый, товар-акча мөнәсәбәтләрен жайга сала һәм шуңа күрә кулланучылар базарын нәтижәле үстерү шартларын тудыру районның икътисадый сәясәтенең мөһим өлешләренә берсе булып тора.

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кулланучылар базарының шактый үсеш алган инфраструктурасы формалашты, ул тотрыклылык белән характерлана, халыкны азык-төлек, товарлар һәм беренче кирәкле хезмәт күрсәтүләр белән территориаль яктан тәмин итә һәм өзлексез тәмин итә.

Районның барлык жирлекләрендә кулланучыга турыдан-туры якин булган азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарларның стационар кишетләре эшли.

Район территориясендә 90 сәүдә объекты эшли. Районда кишетләрнең төп өлеше товарларның катнаш ассортиментын сата. Азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарлар, ит, ит эшкәртү продукциясе сату, автомашиналарга запас частьләр сату; төзелеш һәм бизәү материаллары сату буенча махсулашкан кишетләр бар.

Шәхси эшмәкәрләр һәм кече бизнес предприятиеләре район территориясендә уздырыла торган ярминкәләрдә актив катнашалар. Район товар житештерүчеләренә куллану базарында продукциясен сату максатында сату күргәзмәләре оештырыла.

Узган 2023 елда районның сәнәгать предприятиеләре тарафыннан 33,5 млрд. сумлык, ягъни 2022 елга карата 108,4% продукция житештереп жиберелде. 2023 елда ваклап сату әйләнеше бәяләү буенча 1,69 млрд. сум яки 2022 ел дәрәжәсенә карата 112% тәшкил итте.

Район территориясендә азык-төлек һәм азык-төлек булмаган товарларны сату буенча 1 базар урнашкан.

Эшмәкәрлек субъектлары санының үсеш потенциалы, авыл жирлегенә күчмә, мобил сәүдәне дә кертеп, стационар булмаган сәүдә өлкәсендә бар. Авыл жирлегенә чыгып сату сәүдәсен ШЭ Конанерова ИП Е.В., ШЭ Идиатуллина Э.Г., ШЭ Удиряков И.А. башкара. Бу өлкәгә эшқуарларны, шул исәптән авыл жирлегенән, жәлеп итү күздә тотыла.

Жәмәгать туклануы өлкәсен (кафе, ресторанның) үстерү икенче мөһим юнәлеш булып тора. Бүген район территориясендә 18 жәмәгать туклануы предприятиесе, 2 ресторан һәм 16 кафе төзелде һәм алар динамик үсештә. «Астория», «Уют», кафе: «Зирекле», «Мөсафир», «Хорошее Место», «У Моста», «Встреча», «У Дороги», «Уют», «Шаурма», «Империя», «BeerЛога» һәм башкалар. Кафе һәм ресторанның заманча стильдә төзелгән, югары технологиялә жиһазлар белән жиһазландырылган, иң яхшы архитектура корымалары булып торалар, алар районныкын гына түгел, республика йөзен дә бизи. Агымдагы елның 6 аенда әлегә предприятиеләренә әйләнеше 886,5 млн. сум тәшкил итте.

Якын киләчәктә кече бизнес субъектларына аутсорсинг сакланачак - берничә жәмәгать туклануы объектын, шул исәптән авыл хужалыгы өлкәсендә дә, аутсорсингга тапшыру күздә тотыла. - кече эшқуарлыкның кимендә 5тән дә ким булмаган яңа субъектын булдыру күздә тотыла;

Тормыш сыйфатының мөһим өлеше булып халыкның акча керемнәре тора, алар ел башыннан 8,7%ка арткан һәм жан башына 33,2 мең сум тәшкил иткән, бу, барыннан да элек, хезмәт хакының артуына бәйле. 2024 елга фараз - жан башына акчалата 35,6 мең сумнан да ким булмаган керемнәренә үсеше.

Сөт эшкәртү һәм сөт продукциясе житештерү белән 2 предприятие шөгыльләнә - «Слобода» ЖЧЖ - Яңа Чишмә СОМ заводы һәм «ТУГАН ЯК» СПССК. Әлеге предприятиенә хезмәтләреннән район халкы гына түгел, якын-тирәдәге районнарда яшәүчеләр дә файдалана.

Районның авыл хужалыгы товарлары житештерүчеләре даими рәвештә район территориясендә дә, якын-тирә шәһәрләр базарларында да авыл хужалыгы ярминкәләрендә катнашалар.

6. Яшьләр арасында эшкуарлыкны үстерү

Татарстан Республикасы Рәисе Р.Н.Миңнеханов йөкләмәсен үтәү йөзеннән «Перезагрузка» Зур эшмәкәрлек форумында катнашу нәтижәләре буенча (№ 26.03.2018 елгы ПР-74) «Синергия» Мәскәү финанс-сәнәгать университеты (алга таба - «Синергия» университеты) югары белем бирүче дөүләти булмаган мәгариф хосусый учреждениесе 8 һәм 10 сыйныф укучылары белән гомуми белем бирү системасында электрон тест үткәрә.

Тест укучыларда эшкуарлык эшчәнлеген алып баруга һәвәслекне билгеләү максатыннан үткәрелә.

«Синергия» Университетының уйлап табучылары һәм тестны оештыручылары үз алдларына бурычлар куялар: укучы шәхесенә эшкуарлык төре билгеләрен ачыкларга; эшкуарлык эшчәнлегенә һәвәс мәктәп укучыларының психологик портретын төзәргә; укучыларның «Эшмәкәрлек» программасы буенча алга таба белем алу өчен шәхси, социаль һәм когнитив потенциалын бәяләргә.

Тест узганнан соң катнашучылар шәхси характеристика буенча йомгаклау һәм тест узду турында электрон сертификат алачак.

Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты һәм халыкны эш

белән тәэмин итү үзәге тарафыннан программаны гамәлгә ашыру кысаларында эшкуарлык эшчәнлеге нигезләре буенча шәхси консультацияләр уздыру, тренингләр, өйрәтү курслары оештыру каралган. Бизнес алып бару нигезләре турында хокукый грамоталылыкны һәм мәгълүматлылыкны арттыру Шулай ук студентлар финанс белемендә дә катнаша.

Яшьләрне авылларда эшкуарлыкка жәлеп итүгә һәм кече хужалыкларны үстерүгә ярдәм итә торган чаралар комплексы үткөрү, шул исәптән укыту, мәгълүмати тәэмин итү, конкурслар, ярминкәләр, конференцияләр уздыру һәм башкалар.

Яшьләрнең эшкуарлык эшчәнлеген стимуллаштыру, эшкә урнашу проблемалары белән очрашкан гражданны эш белән тәэмин итүгә ярдәм итү

Эш башлаучы эшкуарларга ярдәм чаралары - үз бизнесын булдыру өчен яңа эш башлаучы эшкуарларга грантлар. Яшьләрнең үз бизнесын булдыруда эшкуарлык инициативасына ярдәм итү

Эшсез гражданны үзмәшгульлекне оештыруда ярдәм итү, эшкуарлыкны теркәү юлы белән һәм үзмәшгульлек программасы буенча үсеш.

Эшсез гражданның санын кыскарту, үзмәшгульлекне арттыру, эшмәкәрлекне үстерү.

7. Муниципаль дәрәжәдәге сәнәгать паркын үстерү

Район территориясендә муниципаль дәрәжәдәге сәнәгать паркы эшли. «Яңа Чишмә» сәнәгать паркы һичшиксез безнең район икътисады үсешенә төп юнәлешләрәнән берсе һәм безнең алда бүген паркны үстерү һәм резидентлар жәлеп итү буенча мөһим бурыч тора, ул икътисад структурасында сәнәгать өлешен 2028 елга 27 %ка үстерүне тәэмин итә.

«Яңа Чишмә» сәнәгать паркы территориясендә 5 резидент полимер эшлөртә. Беренче резидент «АЗА-ПЛАСТ» ЖЧЖ полимер валчык һәм агломерация житештерә. Хәзерге вакытта резидент житештерү күләме арттыру белән мәшгуль, киңәргә планлаштыра. Сәнәгать майданчыгының икенче резиденты ШЭ Ембахов Дмитрий Романович авыл хужалыгы машиналары

һәм экскаваторлар өчен югары басымлы гидравлик жиңсәләр житештерә һәм ремонтлый. Өченче резидент «ЗАКАМБЕ» ЖЧЖ сәт продукциясе житештерү белән шөгылләнә. Дүртенче резидент ШЭ Сипатрова Маргарита Ивановнаның машина юу ноктасы бар, ләкин ул тагын берәр нәрсә житештерергә уйлый. Күптән түгел бишенче резидент булган «УНИПАРК» ЖЧЖ арендага бирү һәм үзенеке булган яисә арендага алынган күчемсез мөлкәт белән идарә итү формасындагы төп эш төренә ия.

«Яңа Чишмә» сәнәгать паркына резидентлар жәлеп итү эше дәвам итәчәк.

8. Мөлкәти ярдәм

Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү кече һәм урта бизнесны үстерү буенча дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә өстенлекле юнәлешләренә берсе булып тора. «Россия Федерациясендә кече һәм урта эшмәкәрлекне үстерү турында» 2007 елның 24 июлендәге 209-ФЗ номерлы Федераль законның 18 статьясы (алга таба – 209-ФЗ номерлы Закон) кече һәм урта эшқуарлык субъектларына озак сроклы арендага, шул исәптән ташламалы шартларда бирү өчен дәүләт һәм муниципаль мөлкәт исемлекләрен күрсәтелгән органнар тарафыннан раслауны күздә тотта.

Мөлкәти ярдәм житештерү һәм административ биналар, биналар, жир кишәрлекләре, шул исәптән авыл хужалыгы билгеләнешендәге жирләр, транспорт чаралары, жиһазлар кебек мөлкәтнең мондый төрләренә карата кече һәм урта эшқуарлык субъектлары арасында ихтыяжлы.

Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары мөлкәти ярдәм алуны кыенлаштыра торган түбәндәге сәбәпләрне билгеләп үтә: дәүләт яисә муниципаль мөлкәтне алган өчен мөрәжәгать иткәндә документларның күп булуы, мөлкәт турында мәгълүмат алу тәртибенә ачыкланмавы һәм аны бирү процедураларының булмавы.

Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына мөлкәти ярдәм күрсәтү дәүләт һәм муниципаль милекне хужалык әйләнешенә жәлеп итүгә, кече һәм урта

бизнесның мөлкәти базасын ныгытуга ярдәм итәчәк, шул ук вакытта аренда түләүләре керү, шулай ук арендаторлар тарафыннан мөлкәтне сатып алу хисабына бюджет керемән арттырачак.

9. Инвестицион жәлеп итүчәнлекне бәяләү

Хәзерге вакытта инвестицияләргә жәлеп итү темасы федераль дәрәжәдә дә, региональ дәрәжәдә дә тикшерелә торган мәсьәләләрнең берсенә әверелә. Шул ук вакытта нинди дә булса регион икътисадына инвестицияләр күләмен арттыру турындагы мәсьәлә күтәрелгәч, сүзнең инвесторларны конкрет муниципаль берәмлек территориясенә жәлеп итү турында баруын истә тотарга кирәк.

Районның инвестицион жәлеп итүчәнлегенә төп шартлары уңайлы инвестицион климат тудыру.

Инвестицияләргә жәлеп итү максатында район житәкчеләге Россия һәм чит ил инвесторлары белән даими рәвештә очрашулар оештыра.

В Инвесторлар белән хезмәттәшлек иткәндә дәүләт ярдәме системасын камилләштерү һәм административ каршылыкларны жиңү кысаларында Яңа Чишмә муниципаль районы башлыгының «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты каршында Эшқуарлар ижтимагый советын төзү турында» 2012 елның 02 февралендәге 26 номерлы карары (2024 елның 06 мартындагы 100 номерлы карарда кертелгән үзгәрешләр белән) кабул ителде.

Советның төп бурычлары түбәндәгеләр:

- Муниципаль районның инвестицион сәясәте стратегиясен һәм тактикасын эшләү, муниципаль район территориясендә инвестиция эшчәнлегенә өстенлекле юнәлешләр билгеләү;

- Муниципаль район территориясендә инвестиция эшчәнлегенә нәтижеләгән күтәрү һәм инвестиция климатын яхшырту буенча тәкъдимнәр әзерләү;

- Муниципаль район үсешенә өстенлекле юнәлешләре буенча тәкъдимнәр

эзерләү;

- Муниципаль районның социаль-иқтисадый үсешенә өстенлекле юнәлешләре буенча инвестиция проектларын сайлап алуға конкурс үткәру;

- Инвесторларга гарантияләр бирү механизмнарын, инвестицияләрне һәм муниципаль районның инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыруның башка механизмнарын үстерү һәм камилләштерү;

- Муниципаль район территориясендә житештерү көчләрен рациональ урнаштыру өчен кирәкле шартлар тудыру;

2025 - 2030 елларға Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм итү буенча муниципаль программаның төп чаралары исемлеге кушымтада китерелә.

4. Кече һәм урта эшқуарлык үсеше программасын ресурслар белән тәэмин итү.

Финанс, хезмәт ресурсларына һәм аларны каплау чыганақларына ихтыяж кече һәм урта эшмәкәрлек үсешенә сайлап алынган юнәлешләре нигезендә билгеләнде.

Муниципаль Программаны ресурслар белән тәэмин итүне бюджет һәм бюджеттан тыш чыганақлар тәшқил итә. Чираттагы финанс елына һәм план чорына мәгариф бюджетында каралган бюджет акчалары, шулай ук конкурс нигезендә дәүләт урта эшқуарлык чараларын гамәлгә ашыруға Россия Федерациясе бюджетынан бүлеп бирелә торган акчалар (конкрет суммаларны күрсәтмичә, мөмкин булган акча чыганагы буларак фаразлана).

Бюджеттан тыш чыганақлар - коммерция банқлары (кредит ресурслары) акчалары һәм бюджеттан тыш чыганақлардан финанслана торган оешмалар исәбеннән катнашучылар акчалары (мөмкин булган чаралар чыганагы буларак фаразлана).

Программа чараларын финанслау күләме ағымдагы елга Яңа Чишмә муниципаль районы бюджеты проекты формалаштырганда ел саен төгәлләштерелергә тиеш.

Региональ һәм федераль бюджетлар акчаларының күләме кече һәм урта эшкуарлыкны үстерүгә ярдәм итү кысаларында ел саен Татарстан Республикасының профильле министрлыкларын конкурс нигезендә сайлап алу нәтижеләре буенча төгәлләштерелә.

11. Рискларны бәяләү, аларны киметү чаралары

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешен анализлау нигезендә соңгы елларда муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсешенә турыдан-туры бәйле кайбер төп куркынычлар ачылды.

Эчке куркынычлар:

1) Программаны гамәлгә ашыру процессын оештыру һәм идарә итүнең нәтижәсезлеге;

2) Программа чараларын нәтижәле гамәлгә ашыру өчен кирәкле урта һәм югары звено кадрларының житәрлек дәрәжәдә һөнәри дәрәжәсе булмау;

3) Программаны гамәлгә ашыру барышында ведомствоара координациянең булмавы яисә житәрлек булмавы;

4) «арзанлы» кредит ресурсларын жәлеп итү буенча чикләүләр, шул исәптән милекчеләрне кредитлау аркасында.

Эчке куркынычлар белән идарә итү чаралары:

1) Программа нигезләмәләрен һәм чараларын гамәлгә ашыруны тикшереп торунуң һәм аның белән идарә итүнең, бюджет акчаларынан файдалануның нәтижелелеген бәяләүнең нәтижәле системасын эшләү һәм гамәлгә кертү;

2) дүлэт программасын гамәлгә ашыруның нәтижелелеген һәм эффектлылыгын мониторинглау;

3) кадрлар әзерләү һәм яңадан әзерләү уздыру;

4) муниципаль программаны гамәлгә ашыру барышында ведомствоара координация чараларын эшләү;

5) кредит учреждениеләре, эшмәкәрлекне яклау фондлары, ТР гарантия фонды белән «арзанлы» кредит ресурсларын жәлеп итүнең һәм гарантияләр бирүнең альтернатив механизмнарын уртак эшләү.

Тышкы куркынычлар:

1) икътисадый үсеш темпларының кимүе (илнең үсеш масштабларында республиканың әһәмиятен киметү, табигый монополияләр хезмәтләренә тарифларның ел саен үсүе һ.б.);

2) эчке һәм тышкы конъюнктураның начараюы, инфляцияне көчәйтү, банк системасы кризисы, муниципаль программаны финанслау күләмнәрен киметү, тулысынча финанслауның булмавы, бизнес үсешенә әйләнеш акчалары житмәве һәм кредит ресурсларына керү чикләнган булу;

3) муниципаль берәмлектә социаль - демографик вәзгыять (хезмәткә сәләтле хезмәт ресурслары кытлыгы);

4) табигый характердагы куркынычлар.

5) кече эшкуарлык субъектларының ресурс базасы (техник, житештерү, финанс) зәгыйфь.

Тышкы куркынычлар белән идарә итү чаралары:

1) муниципаль программаны үтәүнең тышкы һәм эчке мохитенә комплекслы анализ ясау, кирәк булганда муниципаль программа чараларын бәяләү һәм сайлап алу критерийларын яңадан карау;

2) микрокредитлаштыру үсешен стимуллаштыру, микрофинанс оешмалары челтәрен киңәйтү, кредит продуктларын киңәйтү, хосусый инвесторлар өчен муниципаль программа чараларының инвестицион жәлеп итүчәнлеген арттыру чараларын әзерләү һәм уздыру;

3) муниципаль программаның максатчан күрсәткечләренә ирешүгә йогынты ясый торган тискәре факторлар барлыкка килгәндә, муниципаль программага үзгәрешләр кертү;

4) кадрлар әзерләү һәм яңадан әзерләү уздыру;

5) район икътисадын үстерү юнәлешләрен диверсификацияләү.

12. Программаның планлаштырылган икътисади нәтижәләгә, программа белән идарә итү һәм тормышка ашыруны контрольдә тоту

Программаның максаты һәм бурычларын хәл итү түбәндәгә нәтижәләрне алырга мөмкинлек бирәчәк:

- Яңа Чишмә муниципаль районында икътисадый һәм социаль тотрыклылыкның иң мөһим элементларының берсе буларак кече эшқуарлыкны төзүне һәм аның тотрыклы эшчәнлеген стимуллаштыручы уңайлы икътисадый мохит булдырырга;

- кече бизнеска салым һәм административ йөкләнешне оптимальләштерергә;

- милек хокукын яқларга;

- эшқуарлык эшчәнлеген легальләштерергә;

- кече эшмәкәрлек секторына инвестицияләр жәлеп итү һәм стимуллаштыру;

- товар базарын конкурентлыкка сәләтле продукция белән баету һәм жирле житештерү хезмәтләре белән тәмин итү;

- кече һәм урта эшқуарлык субъектларының көндәшлеккә сәләтлелеген күтәрү;

- яңа эшләнмәләрне стимуллаштырырга һәм яңа технологияләрне үзләштерүгә ярдәм итәргә;

- кече һәм урта эшқуарлык субъектларында мәғлүмати технологияләр куллануны киңәйтәргә;

- кече эшқуарлыкның социаль жаваплылығын арттырырга;

- эшмәкәрлек эшчәнлеген белән кызыксынуны арттыру хисабына халыкның эшлекле активлығын үстерү;

- кече һәм урта эшқуарлыкка ярдәм инфраструктурасын үстерергә;

- кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүне тоткарлаучы административ киртәләрне һәм киртәләрне бетерүгә юнәлдерелгән механизмнарны үстерү.

Программа чараларын гамәлгә ашыру нәтижәсендә 2025 - 2030 елларда түбәндәге күрсәткечләргә ирешү күздә тотыла:

- индивидуаль эшқуарларны да кертеп, кече һәм урта эшқуарлык өлкәсендә эшләүчеләрнең санын 10,0 %тан артыкка арттыру;

- районның тулаем территорияль продуктында кече һәм урта эшқуарлык өлешен 2024 ел дәрәжәсенә карата 12,0 %ка арттыру;

- тулаем кече һәм урта предприятиеләр санын 5,4 %ка арттыру;
- индивидуаль эшқуарлар санын, шул исәптән үз-үзләрен тотучылар санын 2,4 %ка арттыру;

Программаны гамәлгә ашыру барышында әлеге күрсәткечләргә төзәтмәләр кертеләргә мөмкин. Программаны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка киләчәк социаль һәм икътисадый нәтижәләр Яңа Чишмә муниципаль районының социаль-икътисадый үсешенә уңай йогынты ясаычак.

Бюджет акчаларын тотуның нәтижәләлеген бәяләү максатчан индикаторларны һәм программа күрсәткечләрен куллану нигезендә үткәреләчәк.

Программаны гамәлгә ашыру исәбенә планлаштырылган күрсәткечкә ирешү дәрәжәсе, аларның план күрсәткечләренә бәйле күрсәткечләренә факттагы әһәмиятен чагыштыру юлы белән үлчәнә.

Программа чараларын гамәлгә ашыру тискәре экологик нәтижәләргә китермәычәк.

Программаны гамәлгә ашыруда жирле үзидарә органнары, эшмәкәрлеккә ярдәм итү инфраструктурасы оешмалары, мәгариф учреждениеләре катнаша. Башкаручылар билгеләнгән чараларны вакытында үтәгән, куелган бурычларны уңышлы хәл иткән, бүлеп бирелгән акчаларны рациональ файдаланган өчен жаваплы.

Программаны гамәлгә ашыру белән идарә итүне Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының икътисад бүлегә башкара.

Икътисад һәм муниципаль заказ бүлегә

- Программа чараларын планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияләүне һәм гамәлгә ашыруны тикшереп торуны оештыра;
- Программа чаралары исемлеген, Программаның максатчан индикаторларын һәм нәтижәләлегә күрсәткечләрен, чараларга һәм аларны башкаручыларга (кирәк булганда) чыгымнарны әзерли һәм төгәлләштерә;

- программаны тормышка ашыруның барышы турында хисап тотә һәм аны тиешле республика министрлыкларына һәм ведомстволарга билгеләнгән тәртиптә жиберә.

Программаны гамәлгә ашырганда, территорияль үсеш бүлеге аның чараларын үтәүчеләр белән үзара эш итә. Программа чараларын үтәүчеләр чараларны вакытында һәм сыйфатлы үтәгән, аны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган финанс чараларын рациональ һәм максатчан файдаланган өчен жаваплы.

Нәтижәләр Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында Программа һәм эшқуарлыкны үстерү күрсәткечләренә ирешү нәтижәләре район башлығының районның социаль-иқътисадый үсеш йомгаклары турындагы хисабына ел саен кертелә.

2025-2030 елларга Яңа Чишмә муниципаль районында кече эшқуарлыкны үстерү программасының төп чаралары

№ т/б	Чаралар исемлеге	Нәтижә	Финанслау чыганақлары/ мең сум	Башқару вақыты	Башқару өчен жаваплылар
1	2	3	4	5	6
1. Кече эшқуарлыкны нәтижәле үстерү өчен хоқуқый базаны камилләштерү һәм административ киртәләрне киметү					
1	Кече эшмәкәрлек субъектлары өлкәсендә закон һәм норматив-хоқуқый актлар проектларына тәкъдимнәр, гамәлдәге норматив-хоқуқый актларға үзгәрешләр һәм өстәмәләр кергү турында тәкъдимнәр әзерләү	Кече эшқуарлыкны үстерүнең хоқуқый базасын камилләштерү	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлеге
2	Яңа Чишмә муниципаль районы Башқарма комитетының дәүләткә булмаған ижтимағый фондлар, берләшмәләр һәм ассоциацияләр белән үзара хезмәттәшлек итү ысулларын эшләү, шул исәптән кече эшқуарлыкка ярдәм өлкәсендә үзара хезмәттәшлек турында килешүләр тәзу	Яңа Чишмә муниципаль районы территориясендә кече эшқуарлыкка ярдәм һәм аны үстерү өлкәсендә сәясәтне гамәлгә ашыру, кече бизнеска ярдәм итү һәм аны үстерү өлкәсендә нәтижәле чаралар эшләү һәм уздыру, кече эшқуарлыкка ярдәм өлкәсендә килештерелгән инвестиция һәм кредит сәясәте уздыру	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлеге
3	Кече эшмәкәрлек үсешенә қомачаулаучы административ киртәләрне бетерү. Контроль-рөхсәт практикасын оптимальләштерү юлы белән дәүләт, қуллаңучылар һәм эшмәкәрләрнең мәнфәғәтләрән яраштыруны тәэмин итү	Соратып алына торған документларның тулы исемлеген һәм аларны һәр этапта қарап тикшерүнең төгәл сроқларын күрсәтеп, хезмәтләр эшчәнлегенә төгәл, үтә күренмәле регламентын тәзу, шул исәптән: жир кишәрлекләрән милеккә (арендаға) рәсмиләштерү, төзелеш һәм реконструкция өчен проект	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлеге

		документларын карау, элмэ такталар һәм реклама мөгълүмагларына рехсәтләр рәсмиләштерү, биналарны торақ булмаган бинага күчерү, биналарны яңадан планлаштыруга рехсәт рәсмиләштерү һ. б..	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге
4	Коррупциягә каршы тору чараларын камилләштерү турында тәкъдимнәр әзерләү	Коррупциягә каршы тәртипнең уңай тәҗрибәсен гомумиләштерү һәм тарату. Коррупция фактлары буенча эшқуарларга каршы торуны арттыру, бизнесны алып баруның этик дәрәжәсен күтөрү, кече эшмәкәрлек субъектларының хокукларын һәм мәнфәгатьләрен яклау	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге
2. Кече эшқуарлык субъектларына финан-кредит һәм мөлкәт ярдәме					
1	Яңа Чишмә муниципаль районында кече эшмәкәрлек субъектларына дәүләт ярдәме кысаларында чараларны гамәлгә ашыруда Федераль һәм республика дәүләт һәм муниципаль структураларына ярдәм итү	Эшқуарлыкны үстерүгә юнәлдерелгән федераль һәм республика программаларында катнашучы кече эшқуарлык субъектлары санын арттыру	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге
2	Яңа Чишмә муниципаль районында район икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында жир кишәрлекләре, торақ булмаган биналар белән тәэмин итүдә кече эшқуарлык субъектларына ярдәм итү	Район икътисадының өстенлекле юнәлешләрен үстерү максатларында кече предприятселәрне жир кишәрлекләре, торақ булмаган сәүдә һәм житештерү биналары белән тәэмин итү, райондагы тендерлар, аукционнар турында эшқуарларның хәбәрдарлыгын арттыру	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге
3	Муниципаль заказны үтәүгә кече эшқуарлык субъектларын стимуллаштыру һәм жәлеп итү	Муниципаль заказлар буенча конкурсларда һәм аукционнарда катнашуға кече эшқуарлык субъектларын стимуллаштыру һәм жәлеп итү	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге

4	Яңа Чишмә муниципаль районының аз халыклы торак пунктларында беренче кирәк булган товарларның стационар сәүдә нокталарын төзүне стимуллаштыру	Авыр үтеп керә торган, кешеләр аз яшәгән торак пунктларда халыкны азык-төлек һәм беренче кирәк-ярак товарлары белән тәмин итү	Район бюджеты / 200,0	2029 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге
5	Яңа Чишмә муниципаль районының авыр үтеп керә торган, кешеләр аз яшәгән торак пунктларында беренче кирәк булган товарларны ваклап сату белән шөгьльләнүче кече шөгьльләнүче кече һәм урта эшкурарлык субъектларының транспорт чыгымнарын каплау	Яңа Чишмә муниципаль районының авыр үтеп керә торган, кешеләр аз яшәгән торак пунктларына ваклап сату белән шөгьльләнүче кече эшкурарлык субъектларын стимуллаштыру һәм жәлеп итү	Район бюджеты / 3000,0	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР Финанс-бюджет палатасы
3. Кече эшкурарлыкка мэгьлүмати-консультация ярдәме					
1	Яңа Чишмә муниципаль районының кече эшкурарлыгына ярдәм һәм аны үстерү өлкәсендә уздырыла торган чараларны мэгьлүмати тәмин итү.	Кече һәм урта бизнес вәкилләренә алдыңгы эш тәжрибәсен системалаштыру һәм тарату. Кече эшкурарлык субъектларын Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан үткәрелә торган конкурсларда, күргәзмәләрдә, башка чараларда катнашуга жәлеп итү	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге
2	Районның кече эшкурарлык субъектлары, жирле үзидарә органнары катнашында «түгәрәк» өстәлләр, семинарлар, конференцияләр үткәру; эшкурарлык эшчәнлеген алып бару мәсьәләләре буенча эшкурарларга адреслы юридик ярдәм күрсәтү	Кече эшкурарлык субъектларының һәм жирле үзидарә органнарының үзара хезмәттәшлеген жайга салу, эшкурарлыкны үстерүнең актуаль мәсьәләләрен яктырту һәм аларны хәл итү турында уртак тәкъдимнәр һәм киңәшләр эшләү, эшкурарларның контроль, күзәтчелек һәм хокук саклау органнары эшчәнлегенә турында хәбәрдарлыгын арттыру	Район бюджеты / 540,0	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге
3	Эшкурарлыкның кече формаларын оештыру мәсьәләләре буенча авыл торак пунктларында яшәучеләргә мэгьлүмат житкерү	Авыл торак пунктларының гражданныр жыеннарында катнашу кабул ителгән. Авыл хужалыгы житешпәрүенең ин кирәкле	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге

		продукциясе, авыл хужалыгы житештерүенең һәм продукцияне эшкертүнең перспектив юнөлешләре, авылда кече хужалыкларга ярдәм итүнең гамәлдәге чаралары турында кече хужалыкларны оештыру мөһимәсе буенча мөһимәт житештерелә.	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгә
4	«Биржа мөйданчыгы» электрон сәүдә мөйданчыкларын да киртәп, дөүләт һәм муниципаль сатып алулардан файдалана алуны тәмин итү аша продукцияне сату базарларын киңәйтү мөмкинлекләре турында мөһимәт бирү	Эшмәкәрләргә гамәлдәге электрон сәүдә мөйданчыклары һәм продукция сату базарларын киңәйтүнең башка мөмкинлекләре турында мөһимәт бирелә.			
4. Эшкарның уңай имиджын һәм кече эшкарлык турында уңай жәмәгать фикерен формалаштыру					
1	Кече эшкарлык субъектларын Татарстан Республикасында уздырыла торган күргәзмәләрдә, ярминкәләрдә, конкурсларда катнашуға жәлеп итү.	Эшкарлыкны үстөрүгә ярдәм итү, эшкарлык эшчәнлегенең иң яхшы субъектлары эшенең алдыңгы тәжрибәсен тарату, Яңа Чишмә муниципаль районының социаль-икътисадый үсешендә кече һәм урта бизнесның ролен һәм әһәмиятен пропагандалау	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгә
2	Энергияне сак тоту технологияләрен һәм заманча жиһазларны кулланып икмәк-күмәч эшләнмәләре житештерү предприятиеләрен реконструкцияләү һәм модернизацияләү	Житештерү предприятиеләренең матди-техник базасын үстөрү	Предприятиеләрнең акчалары һәм «Лизинг-грант» программасы буенча субсидияләр	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгә

3	Шәхси эшмәкәрләрнең, кече һәм урта бизнес предпритиятиеләре оешмаларының «Лизинг-грант» программасында кагнашуы	Шәхси эшмәкәрләрнең, предпритиятиеләр һәм оешмаларның магди-техник базасын үстерү	«Лизинг-грант» программасы буенча субсидияләр	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге
4	Эшқуарлыкның өстенлекләре, дәүләт тарафыннан яшьләр эшқуарлығына ярдәм программалары турында агитация материалларын тарату арқылы Яшьләрне эшқуарлык эшчәнлегенә жәлеп итү.	Эшқуарлык эшчәнлеген һәм үзмәшгульлекне популярлаштыруга юнәлтелгән мәгълүмат барлык уку йортларында урнаштырылган һәм актуаль хәлдә тотыла.	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	ТР Яңа Чишмә МР БК мәгариф бүлгеге Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге

5. Кече эшмәкәрлек өчен квалификацияле кадрлар әзерләү

1	Законнар үзгәргүгә бәйлә рәвештә кече эшқуарлык мәсьәләләре буенча гамәли семинарлар үткәру	Сәүдә, көнкүреш һәм башка хезмәтләр күрсәткәндә хокук бозуларны булдырмау максатларында законнардагы үзгәрешләр турында кече эшмәкәрлек субъектларына хәбәр итү	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге
2	Эшмәкәрләргә персонал укытуда ярдәм күрсәтү	Яңа Чишмә муниципаль районында мәшгульлек һәм социаль яклау үзәге аша һөнәр буенча кече эшқуарлык субъектлары өчен кирәкле һөнәр буенча укырга юллау.	Район бюджетты / 60,0	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә муниципаль районында мәшгульлек һәм социаль яклау үзәге
3	Эшқуарларга мәнәсәбәтләр, хезмәтне мәсьәләләре буенча методик һәм практик ярдәм күрсәтү	Хезмәт законнары өлкәсәндә эшмәкәрлек структураларының белем дәрәжәсен күтәру	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге

6. Яшьләрнең һәм эшсезләрнең эшқуарлык инициативаларына ярдәм итү һәм стимуллаштыру

1	Югары уку йортлары һәм Яңа Чишмә муниципаль районында мәшгуллек һәм социаль яклау үзәге белән икътисадның өстенлекле тармакларында үз бизнесын (үзмәшгульлеген) оештыруга инициативалы, җаваплы кешеләрне жәлеп итү һәм аларга хақимият органнары тарафыннан ярдәм күрсәтү мөмкинлегенә турында мәгълүмат бирү максатыннан, эшқуарлык эшчәнлегенә субъектларының югары уку йортлары һәм халыкны эш белән тәэмин итү үзәгенә белән хезмәттәшлеген оештыру	Яшьләрнең эшқуарлык эшчәнлеген стимуллаштыру, эшкә урнашу проблемалары белән очрашкан гражданнырны эш белән тәэмин итүгә ярдәм итү	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә муниципаль районы икътисад һәм муниципаль заказ бүлегенә, Яңа Чишмә муниципаль районында мәшгуллек һәм социаль яклау үзәгенә
2	Эшқуарлык эшчәнлегенә нигезләре буенча шәхси консультацияләр үткөрү, тренингллар, укыту курслары оештыру	Бизнес алып бару нигезләре турында хокукый грамоталылыкны һәм мәгълүматлылыкны арттыру	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлегенә
3	Эшқуарлык эшчәнлегенә нигезләре буенча шәхси консультацияләр үткөрү, тренингллар, укыту курслары оештыру	Яшьләрнең үз бизнесын булдыруда эшқуарлык инициативасына ярдәм итү	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлегенә
4	Кече һәм урта эшқуарлык субъектлары продукциясен сату буенча күргәзмәләр, ярминкәләр, акцияләр үткөрү	Продукция сату базарларын кинәйтү өчен шартлар тудырылган. Яңа Чишмә авылында ярминкәләр оештырыла. Казан шәһәрнендәге күргәзмәләр ярминкәләрнендә катнашуға ярдәм күрсәтелә	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлегенә
7. Кече эшқуарлык субъектлары, шулай ук кече эшқуарлык субъектлары белән хақимият органнары арасында партнёрлык мөнәсәбәтләре урнаштыруға ярдәм итү.					
1	Яңа Чишмә муниципаль районында кече эшқуарлыкны үстерү буенча Координация советы эшчәнлеген хақимият органнары	Яңа Чишмә муниципаль районының икътисадый, мөлкәт, шәһәр төзелеше һәм социаль сәясәтен	Финанслаусыз	2025 - 2030 еллар	Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлегенә

	<p>Һәм эшқуарлық субъектлары тарафыннан эшқуарлық эшчәнлеге өлкәсендә районның социаль-икътисадыый үсешенә кагълышлы мәсьәләләр буенча килешенгән алымнар эшләү максатларында оештыру</p>	<p>формалаштырганда һәм гамәлгә ашырганда кече эшқуарлық субъектларының хокуклары һәм законлы мәнфәғәтләрән яклау буенча тәкъдимнәр эшләү өчен үз-үзен жайга салучы оешмаларның, кече эшқуарлық субъектларының, жирле үзидәрә органнарының үзара эшчәнлеген оештыру. Администрация каршылыкларыны киметү, икътисадның аерым тармакларында кече эшқуарлық субъектларының хәлен начарайта торган сыйфатсыз норматив-хокукый актлар кабул итүнә булдырмау</p>			<p>бүлгә, Яңа Чишмә муниципаль районында кече эшқуарлықны үстөрү буенча Координация советы</p>
2	<p>Муниципаль заказны урнаштыру, социаль хезмәтләрне башқару өлкәсендә дөүләткә булмаган оешмаларны капнаштырып, конкурслар системасын кертү</p>	<p>Социаль өлкәдә конкурентлык мохите булдыру</p>	<p>Финанслаусыз</p>	<p>2025 - 2030 еллар</p>	<p>Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгә</p>
3	<p>Конкурс комиссияләренә, Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының эш төркемнәрәнә район эшқуарларын кертү практикасын булдыру</p>	<p>Аукционнарының, тендерларның, конкурсларның ачыклығын, нәтижәлелеген арттыру</p>	<p>Финанслаусыз</p>	<p>2025 - 2030 еллар</p>	<p>Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгә</p>
<p>8. Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районында кече эшқуарлықның агымдагы торышына анализ</p>					
1	<p>Яңа Чишмә муниципаль районында кече эшқуарлықның агымдагы торышына анализ</p>	<p>Яңа Чишмә муниципаль районында кече эшқуарлықның агымдагы торышының дәрәс һәм тулы статистик картинасын билгеләү</p>	<p>Финанслаусыз</p>	<p>2025 - 2030 еллар</p>	<p>Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгә</p>

2	<p>Яңа Чишмә муниципаль районы халкын берәмләп сату, жәмәгать туклануы, кенкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләрэн канәгатләндрү һәм эзерләү эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча мониторинг һәм сораштыру үткөрү.</p>	<p>Ваклап сагу, жәмәгать туклануы, кенкүреш хезмәте күрсәтү һәм заготовккалар эзерләү эшчәнлеген оештыру хезмәтләрәннән канәгатлән калу мәсьәләсе буенча дәрес һәм тулы картина билгеләү.</p>	<p>Финанслаусыз</p>	<p>2025 - 2030 еллар</p>	<p>Яңа Чишмә МР БК икътисад һәм муниципаль заказ бүлгеге</p>
---	---	---	---------------------	--------------------------	--